

CHUYÊN ĐỀ SINH HOẠT NHÓM CHUYÊN MÔN

SINH HOẠT NHÓM CHUYÊN MÔN

Thảo luận nâng cao chất lượng dạy học môn
hóa học bằng phương pháp sơ đồ dạy các bài
luyện tập

GV: Đỗ Thị Thanh Huyền

Ngày 8 tháng 12 năm 2023

Thực hiện nhiệm vụ năm học 2023 - 2024, ngày 8 tháng 12 năm 2023, đồng chí Đỗ Thị Thanh Huyền thực hiện chuyên đề sinh hoạt nhóm chuyên môn với nội dung **“Thảo luận nâng cao chất lượng dạy học môn Hóa học 9 bằng phương pháp sơ đồ dạy các bài luyện tập”**

Với đặc thù của bộ môn Hóa học 9 là một môn khoa học lý thuyết và thực nghiệm, với các khái niệm khó và trừu tượng, nhiều phản ứng xảy ra quá nhanh hoặc quá chậm, diễn biến của các quá trình khó quan sát, một số thí nghiệm độc hại, nguy hiểm, các công thức không gian hai, ba chiều khó tưởng tượng... thì với sự hỗ trợ của công nghệ thông tin các khó khăn này đã được khắc phục.

Đối với học sinh THCS một số kỹ năng hóa học đã hình thành ở môn học khác, các lớp học trước như kỹ năng quan sát, trình bày, so sánh, tổng hợp các sự vật hiện tượng hóa học cũng như bước đầu sử dụng các dụng cụ thí nghiệm Hóa học, làm các thí nghiệm biểu diễn trong giờ học hay thí nghiệm hóa học trong các giờ thực hành hóa học, sử dụng sơ đồ, kỹ năng thu thập, trình bày các thông tin hóa học và kỹ năng vận dụng kiến thức ở mức độ nhất định để giải thích các sự vật hiện tượng hóa học trong tự nhiên. Vì vậy GV cần nâng cao yêu cầu của câu hỏi, bài tập để học sinh tự lực chiếm lĩnh tri thức, tiếp tục củng cố và phát triển ở các em các kỹ năng, năng lực của môn học.

Tuy nhiên năng lực tư duy của học sinh THCS cũng chưa hoàn thiện, có khi còn vội vàng, thiếu chuẩn xác, do vậy cần sự hướng dẫn của GV để giúp các em hoàn thiện kỹ năng nhận thức của mình.

Đối với học sinh THCS, môn Hóa học đòi hỏi tư duy biểu tượng rất cao, kí hiệu, công thức, phương trình hóa học là một khó khăn khi lĩnh hội kiến thức mới. Trong khi đó, việc dạy học hóa học cho học sinh THCS không chỉ dừng lại ở kiến thức mà còn dạy cho học sinh cách thức, con đường chiếm lĩnh tri thức một cách tích cực, chủ động và sáng tạo. Một trong những con đường học tập hiệu quả là sử

dụng sơ đồ. Qua đó giáo viên có thể bước đầu rèn luyện cho học sinh phương pháp tự học, tự tổng kết hệ thống kiến thức đã được hình thành tản mạn ở các bài, các phần thành một hệ thống các kiến thức có quan hệ chặt chẽ với nhau theo một logic xác định, đồng thời hình thành và rèn luyện cho học sinh các kỹ năng hóa học cơ bản.

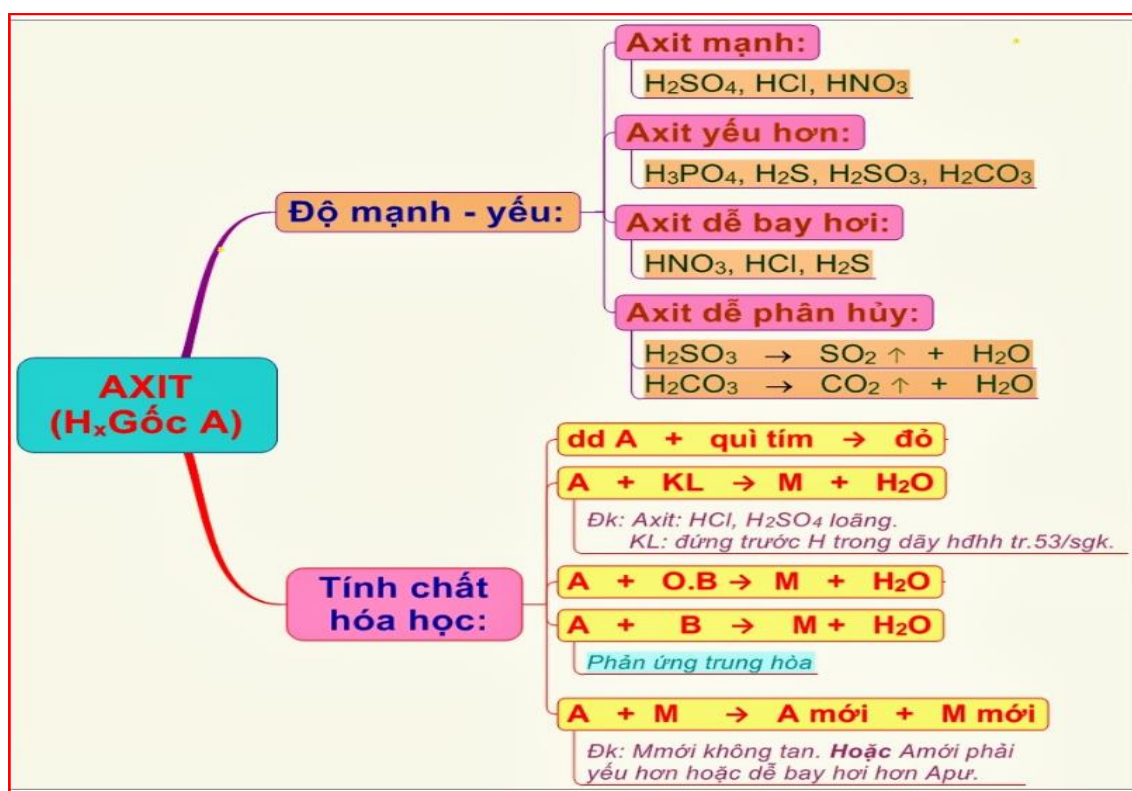
Trong hoạt động dạy và học đã mang đến một phương pháp dạy học phát huy tính tích cực, cải thiện trí nhớ, kỹ năng học tập, sức sáng tạo và tạo hứng thú học tập cho học sinh.

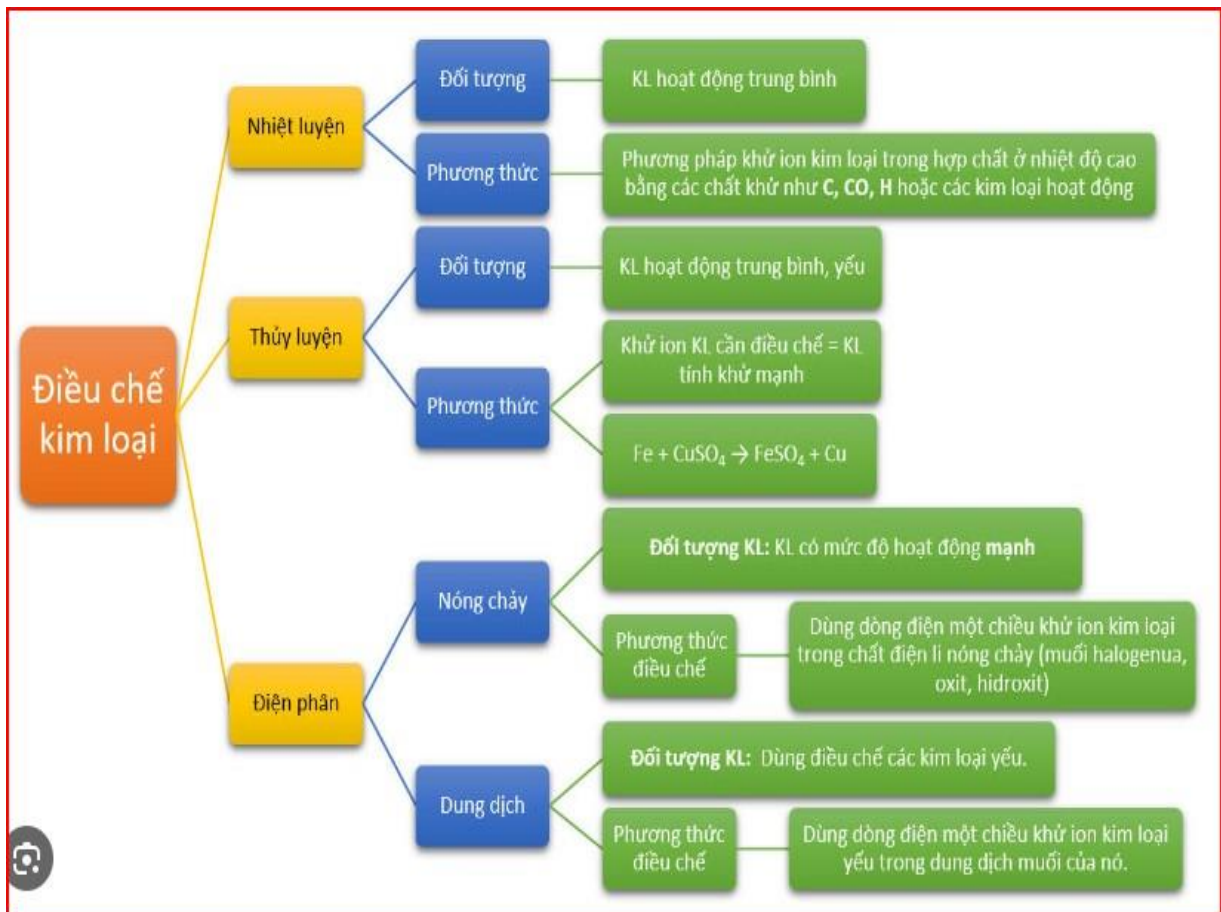
Xuất phát từ những lí do trên, tôi lựa chọn nội dung này góp phần đổi mới phương pháp dạy học, hình thành phương pháp tự học, thói quen tư duy sáng tạo, hiệu quả và tăng hứng thú học tập cho học sinh.

Sử dụng sơ đồ cho các bài luyện tập

Bài luyện tập giúp học sinh tái hiện lại các kiến thức đã học, hệ thống hóa các kiến thức hóa học được nghiên cứu rời rạc, tản mạn qua một số bài, một chương hoặc một phần thành một hệ thống kiến thức có quan hệ chặt chẽ với nhau theo logic xác định. Từ các hệ thống kiến thức đó giúp học sinh tìm ra được những kiến thức cơ bản nhất và các mối liên hệ bản chất giữa các kiến thức đã thu nhận được để ghi nhớ và vận dụng chúng trong việc giải quyết các vấn đề học tập...

Cấu trúc các bài luyện tập trong SGK hóa học đều có hai phần: kiến thức cần nắm vững và bài tập. Phần kiến thức cần nắm vững đã được tóm tắt cơ bản trong SGK. Do đó khi dạy học các bài luyện tập, GV có thể yêu cầu từng học sinh (hoặc từng nhóm HS) tự lập sơ đồ nội dung kiến thức cần nắm vững trước khi lên lớp. Sau đó trong giờ học, GV có thể thu một số sơ đồ của một số học sinh để chữa, hoặc có thể yêu cầu một nhóm đại diện trình bày sơ đồ của nhóm mình. Với cách này sẽ rèn luyện cho học sinh khả năng tự học, tự tổng kết và hệ thống hóa kiến thức, đồng thời học sinh sẽ có nhiều thời gian để vận dụng kiến thức trong giờ luyện tập, giúp học sinh ghi nhớ tốt hơn và hiểu bài sâu hơn.

Sau khi tìm hiểu phần mềm Mindjet MindManager 8.0, tôi thấy rằng phần mềm này hỗ trợ rất tốt cho việc thiết kế bài dạy học. Theo hướng này, bài dạy học có tính mềm dẻo và linh hoạt hơn, vì trong thư viện có rất nhiều sơ đồ được thiết kế sẵn để lựa chọn, hoặc có thể sử dụng phần mềm để tạo một sơ đồ mới tùy ý.

Dạy học Hóa học theo sơ đồ: toàn bộ nội dung dạy học được chuyển đổi và mô hình hóa bằng sơ đồ, bố cục bài dạy học sắp xếp linh hoạt, hoạt động của GV và HS được gắn kết với hệ thống câu hỏi một cách mềm dẻo, sáng tạo, có thể thay đổi tùy theo đối tượng học sinh và tình hình lớp học. Nội dung chi tiết được chèn dưới dạng notes (ghi chú) để tiết kiệm kích thước sơ đồ hoặc dưới dạng attachment (file đính kèm) hình ảnh, âm thanh, thí nghiệm mô phỏng, video... có thể hiển thị trên màn hình khi muốn trình chiếu. Khi hoàn chỉnh bài dạy học có thể trình chiếu như giáo án điện tử trên phần mềm Mindjet MindManager 8.0 hoặc các định dạng khác chi tiết có đầy đủ nội dung kiến thức rất thuận tiện.

Đã tiến hành thực nghiệm tại trường: THCS Gia Thụy thuộc địa phận thành phố Hà Nội và đánh giá hiệu quả giờ học ở các lớp thực nghiệm, đối chứng và phân tích kết quả thu được. Kết quả thực nghiệm đã chứng tỏ sự đúng đắn của giả thuyết khoa học, khi sử dụng lược đồ tư duy trong dạy học hóa học, học sinh học tích cực hơn, đạt hiệu quả cao hơn.

MỘT SỐ HÌNH ẢNH TẠI BUỔI SINH HOẠT CHUYÊN MÔN

Đây là buổi sinh hoạt chuyên môn thiết thực và hiệu quả. Các thầy cô giáo trong nhóm Hóa học 9 đều thể hiện quyết tâm trong việc nâng cao chất lượng môn Hóa học 9 để duy trì và phát huy thành tích đáng tự hào của nhà trường.